

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
СКОПЈЕ, 1

Примено: 02.10.2008

Орг. единица	Број	Примок	Вредност
02	6541		

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. Весник на РМ“ бр. 58/00 и 44/02) и член 30 од Законот за основно образование („Сл. Весник на РМ“ бр. 103/08), министерот за образование и наука донесе наставна програма по предметот музичко образование за I одделение на деветгодишното основно образование за учениците со пречки во психичкиот развој.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

НАСТАВНА ПРОГРАМА ЗА УЧЕНИЦИТЕ
СО ПРЕЧКИ ВО ПСИХИЧКИОТ РАЗВОЈ

МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

Скопје, Мај 2008

ДЕВЕТГОДИШНО ОСНОВНО
ОБРАЗОВАНИЕ

Г одделение

1. ВОВЕД

Музиката е исклучително важен дел на човековата култура и живот и таа треба да има свое значајно место во воспитанието и образованието. Целта на наставата по музичко образование е децата со пречки во психичкиот развој е тие да го развијат и да го збогатат емоционалниот живот и естетските музички доживувања. Музиката треба позитивно да делува на развојот на нивното естетско, општествено, работно, интелектуално и здравствено и физичко образование. Преку наставните содржини и активности треба да ја засакаат музиката, кај нив да се роди желба да пеат, да свират на детски музички инструменти, да слушаат музика и да ги развијат своите музички способности.

Музичкото образование, како задолжителен предмет треба да го подготви ученикот за живот, т.е. да го оспособи да стане активен корисник и чинител на музичката култура, како во училиштето, така и во секојдневниот живот.

Предметот музичко образование во наставниот план е застапен со по 2 часа неделно, односно 72 часа годишно за учениците од I одделение.

Изучувањето на музиката, од најраните години во развојот на детето, е идеално за комплексното делување врз детската личност, за силно поттикнување на позитивните емоции, креативноста, самостојноста, тимската работа и одговорноста. Музичкото образование треба да даде значаен придонес во развојот на детето, во стекнувањето на култура на однесувањето, како и во поттикнување на музичкото изразување.

Изучувањето на музиката се користи и како музичка терапија кај учениците со пречки во психичкиот развој. Целта на музичката терапија се темели на тоа што секој човек го има музичкото во себе кое се состои во: ритам, мелодија и хармонија.

2. ЦЕЛИ НА ПРЕДМЕТОТ ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД ОД I ДО III ОДДЕЛЕНИЕ:

Ученикот/ученичката:

- да се воведува во спознавањето на основните музичко - изведувачките активности (пеене, свирење на детски музички инструменти, музичко- ритмички активности) како и во слушањето музика;
- да ја доживее улавината на музиката;
- да се поттикнува да пее, свира, игра, слуша музика;
- слушањето музика може да се користи како стимулатор кај апатичните деца;
- да се ослободи од стрес, емоционална напнатост преку слушање музика и музичко изразување;
- да покажува интерес и желба за изведување на музичките активности;
- да стекне самодоверба во извршувањето на музичките активности (ориентација во простор, координација на движењата, запазување и менување на редоследот на движењата, извршување на целовита психомоторичка активност);
- да развива аудитивна и тактилна перцепција;
- да го открива и почитува сопственото музичко изразување и да го почитува музичкото изразување на другите;
- да се запознае со детски песни, кратки вокално-инструментални творби како и дел од народното музичко творештво;
- да се поттикнува за работа во пар и во група;
- да се воведува во користењето на информатичката компјутерска технологија во музичкото изразување.

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО I ОДДЕЛЕНИЕ:

Ученикот/ученичката:

- да развива пеачки став (правилно седење, држење на телото, дишење);
- да развива навика за култивирано пеене (умерено пеене, без гримаси, дигање на рамења и викање);
- да пее песни со разновидна ритмичко- мелодиска линија;
- да се оспособува за активно слушање на музиката;
- да препознава вокална од инструментална изведба;
- да усвојува движењата во музичко - ритмичките активности;
- да се стимулира развој на ориентација во просторот;
- да развива осет за ритам;
- да се запознае со некои делски музички инструменти и да прави обиди за нивно користење;
- да развива интерес за изведување на звучни ефекти, спонтани импровизации на кратки музички мотиви и др.;
- да прави разлика меѓу основните видови темпа (бавно-брзо);
- да прави разлика меѓу основните видови на динамика (силно-тивко);
- да се воведува во музичкото творештво;
- да се поттикнува за сопствено музичко изразување.

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

1. ПЕЕЊЕ			
Цели	Содржини	Понми	Активности и методи
Ученикот/ученичката: - да ги препознава звуците од природата и околината; - да имитира звуци од природата и околината; - да стекнува навика правилно да го држи телото при пеење; - да развива осет за ритам; - да пее песни различни по содржина и карактер.	- Звуци - Правилен став при пеење - Ритам - Пеење	- Звук, - глас, - пејач/ка, - бројалка, - песна, - мелодија.	- Слушање и имитирање на звуци од природата и околината, препознавање и именување (пријатни-непријатни); - вежби за правилно пеење, држење на телото, вежби за дигење; (да пее без напрегање, умерено, без гримаси, дигање на рамената, без викање и др.); - изведба на бројалки со точен ритам и јасна дикција (пр., бројалки познати на учениците); - пеење песни различни по содржина и карактер (пр., пее песни за годишни времиња, дестки песни народни песни и др.).

2. МУЗИКА И ДВИЖЕЊЕ

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да развива осет за ритам; - Да се поттикнува да ги усогласи своите движења со ритмот на музиката; - Да се поттикнува да ги усогласи своите движења со музичките карактеристики (ритам, темпо, динамика); - Да се запознае и изведе едниот главни народни ора. 	<ul style="list-style-type: none"> - Музичко- ритмички чекорења (чекорење, марширање, потскокнување) - Музички игри - Танцување 	<ul style="list-style-type: none"> - Чекорење, - марширање, - потскокнување, - танц, оро. 	<ul style="list-style-type: none"> - Изведба на музичко- ритмичките чекорења (чеко рење, марширање, потскокнување); - изведување на потскокнувања на музичката придружба со staccato; - комбинирање на чекорења и потскокнувања; - учество во музички игри; - изведба на елементарни танци и ора.

3. СЛУШАЊЕ МУЗИКА

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да препознава звуци од природата и околината; (пријатни и непријатни звуци за него/неа); - да илустрира звуци преку апликации; - да слуша и препознава: вокална и инструментална и вокално-инструментална музика; - да ја препознава слушаната музика (весела, тажна, брза, бавна); - да разговара за музиката што ја слуша; - да препознава народни песни. 	<ul style="list-style-type: none"> - Слушање звуци од природата и околината - Слушање вокална и инструментална музика - Слушање музички фолклор (народни песни) на својата етничка заедница и на други заедници 	<ul style="list-style-type: none"> - Звук, - шум, - глас, - инструмент, - химна, - народна песна. 	<ul style="list-style-type: none"> - Слушање и ги препознавање звуци од природата и околината, на пр., ученикот го слуша пењето на птиците, кочење на автомобил, шумолењето на листата, трмотевици, покрипење на столче, гужвање на лист од хартија и др. и со одредени апликации обележува звуци од природата и звуци од околината; - слушање и погодување кои се пријатни за учениците (пење на славејот - лепа одредена апликација) и непријатни за учениците (покрипење на столчето - и лепа одредена апликација); - слуша вокално- инструментална музиката, на пр., песна од детски фестивал и треба да воочи дали слуша вокал (глас) и дали слуша инструмент; - слушање на химната на РМ; - слушање народна песна, на пр., народната „Билјана платно белеше" и оро „Право оро".

4. СВИРЕЊЕ НА ДЕТСКИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

Цели	Содржини	Помми	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да развие осет за ритам; - Да се запознае со неколку детски музички инструменти. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ритам - Запознавање со детските ритмички инструменти - Свирење на детски ритмички инструменти 	<ul style="list-style-type: none"> - Ритам, - имиња на детски музички инструменти (кои се користат во училиштето). 	<ul style="list-style-type: none"> - Изведување ритмички мотиви со плескање со рацете, тропање со нозете, чукање со две моливчиња и др.; - испитување и откривање на звучните својства на инструментите направени од природни материјали (пр., едни празни пластични чаши наполнети со ориз, други со гравче и трети со каменчиња); - откривање и разликување на детските ритмички инструменти (пр., чука на стапчиња, тропалки и др.); - свирење на детски ритмички инструменти направени од природни материјали; - изведба со детски ритмички инструменти (пр. повторува кратки ритмички мотиви).

5. ОСНОВИ НА МУЗИЧКАТА ПИСМЕНОСТ

Цели	Содржини	Поними	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ги препознава основните видови на темпо (бавно - брзо); - да ги препознава основните видови на динамика (силно – тивко). 	<ul style="list-style-type: none"> - Основни видови на динамика (силно - тивко) 	<ul style="list-style-type: none"> - Бавно движење, - брзо движење, - силно, - тивко. 	<ul style="list-style-type: none"> - Слушање музички примери и преку движење на телото и изразување основни видови на темпа (бавно-брзо), на пр. чукање на часовникот (бавно- брзо) или движење на полжавот (бавно движење) и зајакот (брзо движење); - препознавање на основните видови на темпа (силно - тивко) (преку игра на сокриен предмет: пр., се учи кратка песна и се пее со различна јачина: ако ученикот се приближи до предметот, тогаш песната ќе се пее посилено или ако се наоѓа далеку ќе пее потивко. (детска игра).

6. ОСНОВИ НА ДЕТСКОТО МУЗИЧКО ИЗРАЗУВАЊЕ И ТВОРЕЊЕ

Цели	Содржини	Поними	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да се поттикнува за музичко изразување со глас, свирење, движење; - Да стекнува сигурност и самодоверба во сопственото музичко изразување; - Да ужива во музичкото изразување. 	<ul style="list-style-type: none"> - Креативно изразување преку пеене со движење и свирење 		<ul style="list-style-type: none"> - Самиот ученик/ученичка на обработена песна или музички пример создава сопствена кореографија со движење на своето тело, измислување на чекори и движења со рацете; - креативно изразување и творење на слушаните песни и музичките примери; - учество во игри (на пр. како чучка клужка/дрвечот).

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

- Наставните содржини од предметот музичко образование даваат можност да се реализираат интегрирано со содржините од наставните програми по: мајчин јазик, математика, запознавање на околината, и физичко и здравствено образование. Исто така, се дава можност за внатрешно интегрирано планирање на сите теми во согласност на потребите на учениците и планирањето активности.
- При реализирање на содржините наставникот треба да го поттикнува да развива љубов и интерес кон музиката (тој треба да претставува модел за учениците)
- Треба да го пофалува секое дете при музичкото изразување и да не дозволи да се прави атмосфера на компетитивност меѓу учениците.
- Да внесува ведрина и радост кај учениците за време на часовите.
- Да влијае смирувачки при хиперактивните манифестации на учениците.
- Да влијае стимулирачки при апатичните состојби кај учениците.

➤ Годишен фонд на часови

ТЕМИ	Број на часови
1. Пеење	20 часа
2. Музика и движење	20 часа
3. Слушање музика	12 часа
4. Свирење на детски музички инструменти	9 часа
5. Основи на музичката писменост	3 часа
6. Основи на детското музичко изразување и творење	8 часа
Вкупно:	72 часа

Забелешка: Бројот на часовите е даден ориентационо.

➤ **Наставни средства:**

- аудио- визуелни средства (ТВ, DVD- плеер, видеоплеер, компјутер);
- дигитални музички инструменти;
- дидактички средства и материјали;
- разни извори на учење од непосредната околина (предмети во природата и околината);
- визуелни средства (слики, фотографии, апликации и сл.);
- Интернет, образовни софтвери.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за музичкото изразување, ангажираноста на учениците, посветеноста во работата, како и тимската работа (формативно оценување).

При следењето на постигањата на учениците, наставникот треба особено да внимава кон индивидуалниот пристап во постигањата на секое поединечно дете.

На крајот на годината се изведува сумативна опсина оценка.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализацијата се темели на Нормативот за простор и за наставните средства за I одделение донесен од министерот за образование и наука.

8. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Воспитно-образовната работа во прво одделение може да ја изведува лице кое завршило:

- Филозофски факултет – Институт за Дефектологија, дипломиран дефектолог;
- Дефектолошки факултет согласно Законот за основно образование.

9. НАСТАВНАТА ПРОГРАМА ПО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ПРВО ОДДЕЛЕНИЕ ДОНЕСЕНА НА 21. 06. 2007 ГОДИНА СО РЕШЕНИЕ БР. 10-1009/2, ЗА ПОТРЕБИТЕ НА УЧЕНИЦИТЕ СО ПРЕЧКИ ВО ПСИХИЧКИОТ РАЗВОЈ ЈА АДАПТИРАШЕ КОМИСИЈАТА ВО СОСТАВ:

1. Марија Симонова, советник за посебно образование во Бирото за развој на образованието – Скопје
2. Димитрија Лозаноски, дефектолог во пензија - Скопје

10. РЕШЕНИЕ И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *музичко образование* за прво одделение во деветгодишното основно образование за учениците со пречки во психичкиот развој ја донесе

Перо Стојановски,
министер за образование и наука

Скопје _____

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Бр. 10-1962/3
02.10 2008 год.
С К О П Ј Е

